

Педагогічна діяльність Григорія Сковороди

Підготувала:

студентка групи ПО46

Зубик Наталя

- **Г. Сковорода** –
видатний український
філософ, письменник і
просвітитель-гуманіст

Педагогічні погляди Григорія Сковороди органічно втілені в літературній творчості, вони спираються на його філософію і пов'язані зі славетними сократівськими діалогами та етичними проблемами в Європі XVIII століття.

У педагогічних поглядах Г. С. Сковороди віддзеркалилися головні напрями прогресивної педагогіки:

- ❖ гуманізм,*
- ❖ народність,*
- ❖ природовідповідність,*
- ❖ висока моральність*
- ❖ патріотизм.*

Педагогічні погляди мислителя

вній мірі розкриваються у

- притчі "Благодарный Єродій",

- вірші "Убогий жайворонок",

збірниках творів:

- «Сад божественних пісень»

- "Басні Харьковськія".

Г. С. Сковорода висміював дворянсько-аристократичне виховання і протиставляв йому позитивний ідеал виховання, **мета якого - створення гармонійно розвиненої людини.**

Принцип гуманізму у педагогічних поглядах Г.С. Сковороди розкривається як розуміння вихователем думок, переживань і прагнень дитини, віру в благородне особистісне начало та в силу виховання.

"Найдорогоцінніший мій друг"

"Дорогий мій друже", "Найулюбленіший мій

друге". Такі звернення - це, перш за все, переконання в тому, що людина - це, перш за все, людина.

висока духовна і моральна культура педагога, який прагне, щоб і вихованці були людьми віл

високодуховними, щасливими.

високодуховними, щасливими.

високодуховними, щасливими.

Головна педагогічна ідея Сковороди — трудове виховання за принципом «спорідненості».

Молодь у навчальному закладі не лише навчається, а й осмислює благородну мету власного життя, зокрема — застосовувати свої знання у «спорідненій» праці.

На його думку, вчитель має виявляти нахили та можливості кожного учня та розвивати їх.

*Вчити людину треба того, до чого у неї природний нахил, що для неї передбачила «блаженная натура»: **«Сокола досить швидко навчиш літати, але не черепаху».***

Педагог має розкрити духовну природу учня — його здатність до певної діяльності, щоб сприяти самопізнанню, моральному вдосконаленню.

Джерелом усіх знань він вважав – досвід, практику, життя.

Сковорода відстоював принцип свідомого засвоєння знань. Він вважав, що знання потрібно здобувати не лише з книжок і пояснень учителя, а й з навколишньої дійсності, в спілкуванні з природою та в процесі практичної діяльності.

Тільки тоді знання стають міцними й цінними, коли знаходять своє практичне застосування; як дидакт, він активно виступав проти схоластичного навчання, рішуче засуджуючи «зубрячку».

Розумовий розвиток людини, на думку Г. С. Сковороди, необхідний для пізнання навколишнього світу і самої себе - **щоб наблизитись до істини**

Поєднуючи ідею народності і розумового виховання, мислитель наполягав на необхідності навчання всіх дітей, незалежно від їхнього соціального стану. **Школа має бути доступною кожному, вона повинна враховувати інтереси кожної особистості.**

Виховний ідеал Г. Сковороди - це людина, наділена такими рисами,

як:

- скромність,
- вдячність,
- справедливість,
- щирість,
- працьовитість,
- життєрадісність,
- сердечність,
- великодушність.

На його думку, це природні риси, притаманні дітям від народження, але не всі пізнають їх у собі й дотримуються **“блаженної натури”**.

У байках **“Орел і черепаха”**, **“Бджоли і шершень”** Г. С. Сковорода засуджує неробство, пихатість, самодурство, егоїзм, кар’єризм, марнославство, плазування перед модою, що є протиприродними, набутими внаслідок неправильного виховання та оточення.

Г. С. Сковорода вважав, що правильним шляхом до морального виховання є **праця**.

Неробство - це найбільше зло. Тому у байці “Змія і Буфон” підсумовує:

“Хто труда не докладе, той до добра не прийде”.

Іншим джерелом морального виховання особистості є **вдячність**. «У вдячності заховалося всяке благо, як вогонь і світло втаїлось в кремінці».

Працьовитість, як прикметна риса характеру самого Сковороди, стала й важливою засадою педагогічної системи.

Г. С. Сковорода вважав, що правильним шляхом до морального виховання є **праця.**

Неробство - це найбільше зло. Тому у байці **“Змія і Буфон”** підсумовує:

“Хто труда не докладе, той до добра не прийде”.

Визначальним у моральному вихованні, на переконання Сковороди, є формування звичок високоморальної поведінки молоді, оскільки “звичка не у знанні живе, а в дії”.

Результатом морального виховання є особистість, яка постійно прагне самоудосконалення.

У своїх наукових працях та художніх творах він підніс роль батьківського виховання. Якщо батьки не виконують своїх обов'язків перед дітьми, то стають винуватцями всіх їхніх бід.

Навчання і виховання має бути ненав'язливим, тактовним, але послідовним і системним. Сковорода вважав недопустимим прагнення деяких батьків виховувати дитину за довільно вигаданою «моделлю».

Якщо молода людина наділена схильністю до хліборобської праці, то не слід намагатися зробити з неї вчителя або священика.

Вся спадщина письменника-філософа пронизана педагогічними настановами, що не втрачають своєї актуальності й до сьогодні.

Педагогічні пріоритети Г.С. Сковороди, а отже і педагогічна **мета** - навчити людину самопізнанню, рефлексії, адекватному сприйняттю світу і себе в ньому, а також **постійному набуттю нових знань і самовдосконаленню, тобто саморозвитку.**

На думку Г.С. Сковороди, людина народжується для щастя і основне завдання педагога - не зашкодити вільному її розвитку відповідно до нахилів і здібностей, даних природою. (Основа розвивального навчання сучасності).

Дякую за увагу